

Kurs: BG 1115 **Examensarbete, kandidat, jazz, 15 hp**

2016

Konstnärlig kandidatexamen i musik, 180 hp

Institutionen för jazz

Handledare: Sven Berggren, Torbjörn Gulz

Oskar Mattsson

En reflektion över min examenskonsert

Skriftlig reflektion inom självständigt, konstnärligt arbete

Det självständiga, konstnärliga arbetet finns
dokumenterat på inspelning: **CD**

Innehållsförteckning

| | |
|---------------------------------------|----------|
| Min musikaliska bakgrund | 2 |
| New Sound Made..... | 2 |
| Vision..... | 3 |
| Begränsningar | 3 |
| Process..... | 4 |
| Bokning av lokal och studio | 4 |
| Filmning av konserten | 4 |
| Att skriva låtarna..... | 4 |
| Metoder för komposition | 5 |
| Jazzkompositionskurs | 5 |
| Att namnge låtarna..... | 6 |
| Konstnärlig handledare | 6 |
| Förebilder..... | 6 |
| Repetitionsprocess | 7 |
| Medmusiker | 8 |
| Resultat | 8 |
| Presentation..... | 8 |
| Fellows..... | 8 |
| Going home..... | 9 |
| Magikerns hemlighet | 9 |
| Lost | 9 |
| Constant change..... | 9 |
| Room 331 | 9 |
| Svit till Linn | 10 |
| Konserten | 10 |
| Studioinspelning | 11 |

| | |
|-----------------------------|-----------|
| Slutreflektion | 11 |
| Ensembleledare | 11 |
| Reflektion..... | 11 |
| Slutord..... | 12 |

Min musikaliska bakgrund

Vid 10 års ålder började jag spela trummor på kommunala musikskolan i Vindeln. Vindelns musikskola är väldigt liten med 3-4 anställda i hela kommunen. Min trumlärare blev Palle Lindgren och han var även lärare för gitarr, bas och bleckblås. Det gick ganska lätt för mig i början men jag var inte överdrivet intresserad av att öva. Jag tyckte det var viktigt att kunna läxan som jag fått till varje lektion så jag såg till att öva tills jag kunde den men inte mer än så. Jag har alltid haft en vinnarskalle och det var den som tog mig framåt. Mitt musikintresse var generellt ganska svagt i början, jag lyssnade nästan aldrig på musik de första åren och spelade inte i något band så andra intressen tog den mesta av min tid. I årskurs sex fick intresset en nytändning då jag blev tillfrågad att spela med musikskolans jazzgrupp som annars bestod av elever från årskurs 7-9. Utan att vare sig spelat eller lyssnat på jazz tackade jag tveksamt ja till platsen och det blev ett startskott för mitt intresse av musik.

Gymnasiet gick jag på musiklinjen på Midgårdskolan i Umeå. Under gymnasiet utvecklades jag mycket som trummis både tekniskt och teoretiskt och med en ny trumlärare blev det framför allt fokus på min bristfälliga teknik. Mina klasskompisar låg långt före mig rent tekniskt men tack vare min vinnarskalle tog det inte många månader innan jag kände att jag kommit upp i samma nivå.

Efter gymnasiet var det ett enkelt val att söka folkhögskolor. Mina närmsta vänner skulle söka och jag var inte intresserad av något annat än musik. När jag började leta efter skolor att söka insåg jag att man kunde söka till jazzlinjer eller till rocklinjer. Eftersom jag var intresserad av det mesta sökte jag bägge linjerna om det fanns på samma skola. De skolor jag sökte var Framnäs i Piteå, Birka i Östersund, Mellansel och Ingesund. Proven gick bra men jag var verkligen inte bland de bästa av alla trummisar som sökte så med nöd och näppe lyckades jag komma in på Mellansels jazzlinje.

Jag gick två år på Mellansels jazzlinje och sedan gick jag ett år på Rockmusikerlinjen i Stockholm. Under första året i Stockholm fick jag olyckligtvis en överansträngning i höger handled vilket gjorde att jag knappt kunde spela alls. Jag övade med vänster hand och fötter i fyra månader och jag blev deppigare och deppigare när det aldrig gick över. Jag hade dessutom mitt i allt lyckats ta mig in på Ackis vilket inte gjorde saken bättre när jag inte visste om jag kunde spela trummor alls längre. Sommaren kom utan förbättring och efter mycket om och men opererades jag fyra dagar innan skolstart.

Att komma till Ackis nyopererad var inte hur jag hade drömt om att det skulle vara direkt. Jag kunde börja spela lite smått efter tre månader och som tur var blev jag kvitt problemen efter det. När jag inte kunde spela fick jag istället lyssna på musik. Det var först nu som jag fattade grejen med jazz. Jag tvingade mig själv att lyssna och efter några månader var det som om en polett föll ner. Först nu kände jag att jag kunde på riktigt säga vad jag tyckte om och inte och kunde sätta ord på mina känslor.

Ackis brukar vara en jazzmusikers slutstation under utbildningstiden men för mig var det verkligen en början. Efter snart tre år har jag fått en djupare relation till en genre som har följt mig i 10 år utan att tidigare fått mitt fulla fokus. Den har absolut format mig som musiker under alla dessa år och nu i efterhand kan jag förstå på vilket sätt.

New Sound Made

Jag har spelat med eget band och material på New Sound Made som KMH arrangerar på Kägelbanan varje år i maj. Det var så jag började skriva musik första året på KMH och fick på riktigt prova på att leda ett band. När jag nu gick på en jazzlinje ville jag försöka ta mig an att skriva musik i jazzgenren vilket kändes lite skrämmande. Det var en otroligt spännande och rolig process men den hade absolut sina toppar och dalar. Eftersom jag aldrig tidigare skrivit musik visste jag inte om det över huvud taget skulle vara möjligt för mig att bli nöjd och kunna stå för resultatet. Jag lyckades skriva fyra låtar till första året och då var jag väldigt nöjd med resultatet. När jag nu blickar tillbaka ser jag dock att jag hade en stor marginal till förbättring på låtskrivandet. Låtidéerna var bra men det fanns ingen röd tråd genom kompositionerna och några delar var otroligt svårspelade. Eftersom detta var de fyra första

låtarna jag någonsin skrivit i denna genre såg jag inte de bristerna lika tydligt då som jag gör nu. Jag hade nu väckt ett intresse för komposition och insåg att det inte alls var så svårt som jag föreställt mig.

Första året bestod bandet av elbas, piano, gitarr, altosaxofon, trumpet och trummor. Jag bestämde mig för att göra samma sak till år två på KMH, att sätta ihop ett band och skriva musik. Jag ville testa en annan sättning på bandet denna gång för att testa något nytt. Den sättning jag valde var elbas, gitarr, tenorsaxofon, trombon, trumpet och trummor. Nu tog jag lärdom av föregående år och skrev tre nya låtar som jag blev otroligt nöjd med. Konserten på New Sound Made gick bra och jag fick många fina ord efter konserten om låtarna. Det kändes lite överkligt att så många gillade det jag skrev när jag var så grön på området. Det var absolut något jag hade med mig i bakhuvudet när jag tog beslutet att göra en examenskonsert.

Vision

När det var dags att göra mitt examensarbete bestämde jag mig ganska direkt för att skriva musik och framföra den på en egen konsert. Jag hade ingen egentlig plan på vad jag ville göra eller hur det skulle gå till, det var bara tanken av att ha en konsert i eget namn som tilltalade mig. Jag bestämde mig för att fortsätta skriva jazz men inte i vilken form eller stil. Några idéer jag fick var tex att skriva för en kör, en stråkkvartett eller ett storband. Ganska snart insåg jag att jag inte hade tillräcklig kunskap för att genomföra de visionerna och det var mycket annat under hösten som tog tid och som jag behövde prioritera. Därför bestämde jag mig för att köra på samma linje som tidigare med ett koncept jag var bekant med. Det fanns dock en sak jag verkligen ville och det var att skriva för sång. Jag visste inte om det skulle vara möjligt så jag vågade inte fråga en vokalist innan jag var helt säker. Sång är det instrument som berör mig mest i musik så därför blev det en morot att skapa något som jag gillar. Jag hade heller inga låtidéer så spelplanen var väldigt öppen från början.

Det jag planerade att göra till konserten var:

- *Skriva och arrangera egen musik i jazzgenren för en sättning av elbas, gitarr, tenorsaxofon, trombon, trumpet och trummor.*
- *Skriva minst en låt för sång.*
- *Skriva tillräckligt med eget material för en konsert på minst en timme. Målet var att all musik skulle vara skriven av mig.*
- *Fixa en konsertlokal.*
- *Boka studiotid på skolan.*

När det kom till planeringen av komponerandet tänkte jag ut några nya grejer jag ville testa. Jag var nöjd med tidigare års låtar men inte med hur jag hade skrivit dem. Jag ville hitta ett sätt att komponera som var inspirerande och som fick mig att tycka att det var roligt. Min vision för komponeringen var:

Skapa en rutin där jag skriver musik ofta, gärna flera gånger i veckan. Med samma naturliga känsla som jag övar trummor vill jag att komponerandet ska kännas.

Skriva ”förutsättningslöst” utan att värdera materialet direkt.

Återanvända delar av gamla låtar och försöka hitta bättre sätt att återanvända de på.

Begränsningar

Det fanns några grejer som jag såg skulle begränsa mig i arbetet. Den första är att jag är en ovan kompositör och inte har några rutiner på det området. Det behöver inte vara något negativt med det men det kan vara skönt att ha något att se tillbaka på som gör att man tror och litar på sig själv. Jag hade sju låtar i bagaget vilket är mer än inga alls men jag kunde inte säga att jag hunnit få någon vidare rutin. Att ha en examenskonsert på KMH kändes dessutom som en väldigt prestigefylld sak och jag byggde upp en press på mig själv att jag skulle leverera ett material som höll hög klass. Jag visste

att det var dumt att tänka så men det var svårt att låta bli. Det ligger en viss status i att vara student på KMH och då kan man lätt känna ett krav på sig själv att man ska leva upp till skolans rykte. Detta kan hänga över en som ett orosmoln under hela studietiden men om den någon gång gjorde sig påmind för mig var det i samband med min examenskonsert. Jag försökte släppa kravet på mig själv och lägga fokus på att göra så bra jag kunde utifrån de förutsättningar jag hade.

En annan begränsning är att jag inte är en pianist och är inte van att spela piano och tänka på harmonik dagligen. Jag har bra koll på musikteori men när man inte använder det varje dag tar allting längre tid. Om sådana saker istället sker per automatik tror jag att flödet när man komponerar är större och man fastnar inte vid tekniska problem. Man kan spela mer ur hjärtat än om man måste sitta och tänka på var fingrarna ska vara på pianot.

Process

Bokning av lokal och studio

När det var dags att boka konsertlokal blev det ett ganska självklart val att ha den i Lilla Salen på skolan. Man hade möjlighet att fixa en annan lokal utanför skolan men då fick man stå för hyra och ljudtekniker själv och det var inget jag ville lägga energi på. Det kändes också kul att spela i skolans lokaler en sista gång med tanke på att de flyttar in i nya skolan till hösten. Datumet för konserten blev torsdag 3 Mars kl. 19.00. Ljudtekniker blev Erik Peterson och honom hade jag jobbat med tidigare vilket kändes bra.

Jag bokade också en dag i skolans studio och datumet vi fick låg två veckor efter konsertdatumet. Jag skulle få en multikanalsinspelning från konserten men jag kände att det skulle vara kul att göra en ordentlig inspelning när möjligheten fanns. Erik skulle även där vara ljudtekniker och då skulle han hinna bli bekant med materialet under konserten.

Filmning av konserten

Jag blev erbjuden av en kompis och likaså student på KMH vid namn Lisa Gudmundsson som sa att hon kunde tänka sig filma konserten vilket jag såklart tackade ja till. Hon skulle ställa upp en kamera på stativ längst bak i lokalen och sedan sitta på första raden med en handkamera och filma närbilder. Det materialet skulle hon sedan klippa till en film och synka med inspelningen från konserten.

Att skriva låtarna

Jag har skrivit alla låtarna vid ett piano och senare använt mig av dataprogrammet Sibelius för att skriva noter. Då jag som sagt är ganska tekniskt begränsad vid pianot har det format och påverkat resultatet av låtarna. Jag har haft olika sounds och låtidéer i huvudet men saknat förmågan att framföra det på pianot och därför har det istället blivit en variant på originalidén eller något helt annat. Med sounds i huvudet menar jag att jag inte teoretiskt vetat vad jag vill skriva utan det har varit att jag haft en låt i huvudet som jag inte haft förmåga att få ut i fingrarna. Detta var väldigt frustrerande eftersom det inte alltid blev som jag tänkt mig och det är något som jag helt enkelt fått acceptera.

Även fast jag har fått göra kompromisser i mitt komponerande har det ibland tagit oväntade vägar som jag blivit positivt överraskad över. Begränsningen vid pianot har styrt min väg åt ett oväntat håll och resultatet kan då ha blivit bättre än vad grundtanken var. Det hände till exempel när jag skrev låten ”Presentation” då jag satt och jobbade med en kort del som jag inte fick till att leda vidare. Jag hade en vision om att det skulle bli en vanlig låt men jag lyckades aldrig lösa problemet. Istället var jag tvungen att gå runt problemet och då slog det mig en tanke att istället för att försöka få den att passa in i en vanlig låt-mall så lät jag den vara kort och använda den som ett intro till konserten. Liknande situationer jag stött på i alla låtar och det färdiga resultatet hade blivit väldigt annorlunda om jag varit

bättre på piano, på gott och ont. Därför är det svårt att värdera ens begränsningar eftersom man inte kan jämföra resultatet mot något.

Metoder för komposition

Under arbetet testade jag några olika metoder för att skriva musik och jag fastnade speciellt för två. Jag började i höstas med att sitta vid pianot i 15 minuter varje morgon när jag kom till skolan. Jag tänkte inte på något speciellt utan jag bara började spela det jag kände för. Efter 10 minuter hade jag oftast hittat något som jag gillade, det kunde vara en kort melodi eller en speciell klang. Jag spelade då in den på telefonen och sen packade jag ihop och var klar för dagen. Detta gjorde jag så ofta jag hann vilket resulterade i väldigt många små korta inspelningar. Jag namngav dem så jag skulle veta ungefär vad det var för något tex "vals-melodi", "ballad Amaj7" "basriff" och sedan lät jag de ligga orörda i telefonen en månad innan jag lyssnade på dem igen. Jag hade då glömt bort vad jag spelat in och kunde relativt objektivt avgöra om det var något jag ville fortsätta med eller inte. Jag tog däremot inte bort något utan lät allt ligga kvar på telefonen. De inspelningar jag inte gillade först kunde komma till användning i ett annat sammanhang senare.

När jag hittat en idé som jag kunde spinna vidare på gick det ganska snabbt tills att jag skrev in den i Sibelius. Det gjorde jag för att slippa bli irriterad över mina bristande pianokunskaper och istället låta programmet spela åt mig. En annan aspekt är att jag tycker det känns mer som en riktig låt när den finns nerskriven i noter. När man har tagit sig tiden att skriva ner något har man tagit ställning till verket och på så sätt bekräftat detta för sig själv. Det blir som en klapp på axeln och ett bevis att man tagit ett steg i rätt riktning.

Jag har börjat skriva nästan alla låtar med enbart en melodi och en baslinje. Jag har inte tänkt ackord över huvud taget i början och inte heller tänkt tonart. Jag har bara gått på känslan att det ska vara en bra melodi och en baslinje som passar till. Det är först när jag har blivit nöjd med det som jag har börjat leta efter ackord som passar. Sist av allt har jag analyserat vad jag gjort och oftast håller det sig inte till en tonart utan byter fram och tillbaka. Det som ändå gör att det låter naturligt är att melodin är stark i sig själv, den behöver inga ackord som backar upp utan står på egna ben. Det gör också att låtarna tar oväntade vändningar som i mina öron blir väldigt intressanta att lyssna på. Om man jobbar med en bra melodi upplever jag arrangeringen av instrumenten i bakgrunden som relativt enkel. Jag har inte behövt ta hänsyn till att några ackord måste framhävas utan allting har rört sig runt melodin och bastonerna. Då det inte håller sig till en tonart har jag många gånger ändrat ackord från dur till moll och vice versa utan att det påverkat karaktären särskilt mycket. Det har gjort arrangeringen rolig och stämföringen enkel.

Jazzkompositionskurs

Under hösten gick jag en jazzkompositionskurs för Joakim Milder på KMH. Jag hade inte valt den själv utan halkade in på den då en annan kurs jag valt blev inställd. Så plötsligt satt jag bredvid alla "riktiga" låtskrivare på skolan vilket till en början kändes skrämmande men ganska snart insåg jag att även de som skrivit musik i flera år och som skrev på sitt huvudinstrument hade samma problem som jag. Det var väldigt befriande och hela kursen blev mer inspirerande än vad jag trott. Vi tittade på några gamla kompositioner av Wayne Shorter och försökte hitta strukturer som låtskrivaren använt sig av, tex höjdpunkter, pauser, form mm. Men största delen av kursen delade vi med oss av våra erfarenheter i låtskrivandet vilket fick mig att börja tänka i andra banor än vad jag tidigare gjort. En grej som jag fann otroligt effektiv var att tvinga mig själv att sitta vid pianot en längre stund utan att pausa. Alltså raka motsatsen till vad jag gjort tidigare med mina korta inspelningar. Det var oerhört ansträngande i början att tvinga mig sitta vid pianot även fast jag var helt oinspirerad men resultatet var svårslaget. I början av ett pass satt jag bara och spelade allt möjligt utan någon egentlig tanke eller struktur. Men så efter 45 minuter började saker lossna och jag fick en riktning i komponerandet. Det var som om jag hade en lång startsträcka där jag satt och övade piano innan själva komponerandet kunde börja. Det jag upptäckte var alltså att det tar tid innan saker och ting hinner sjunka in. Det var

dock inte alla gånger som jag kom till den punkt då det släpper och då fick jag konstatera att nu funkar det helt enkelt inte.

Att namnge låtarna

Jag hade väldigt svårt att komma på bra namn på låtarna så det var något jag tog tag i när allt var färdigt. De flesta av låtarna har tagit lång tid att skriva och de har oftast uppstått ur flera olika idéer så jag har inte haft en samlad tanke bakom varje låt vilket gjorde namngivningen komplicerad. Jag lyssnade på resultatet och försökte skapa mig en bild eller en historia men hur jag än försökte så tänkte jag bara på hur det var när jag skrev låtarna. Jag fick då en idé att låta min flickvän Linn lyssna på de och försöka beskriva vad hon tyckte att de lät som. Det funkade väldigt bra och när hon beskrev vad hon kände så kände plötsligt jag samma sak. Ett exempel är låten ”Magikerns hemlighet” som hon beskrev som att den gick från något mörkt och hemskt till något ljust och positivt. Då fick jag en tanke om att det påminde om historieförloppet om trollkarlen Gandalf i böckerna om Sagan om ringen där han dör som Gandalf den grå och uppstår som Gandalf den vite. Ur den idén kom sedan titeln ”Magikerns hemlighet” och på liknande vis kom vi tillsammans fram till de övriga låtarnas titlar. På ett sätt skulle det ha varit kul om jag döpte låtarna helt själv men samtidigt fick jag nu en objektiv åsikt vilket kändes väldigt bra.

Konstnärlig handledare

Jag har haft hjälp av Torbjörn Gulz som en konstnärlig handledare genom arbetet. Jag har skickat noter till honom och så har jag fått feedback och tankar på materialet. Jag valde Torbjörn därför jag tycker han är grym på instrumentering och för att han har otroligt bra koll på vad som blir bra i praktiken. Jag gav honom order på att vara helt ärlig och ändra på allt han ville vilket han uttryckligen tyckte var skönt att höra. Många låtskrivare kan vara ganska känsliga när det kommer till kritik av deras verk men jag känner absolut inte så. När jag fick tillbaka noterna hade han ändrat några små ställen i några stämmor men generellt tyckte han det lät väldigt bra. Den största grejen han gjorde var att han bytte tonart på ”Going home” till Ab dur som tidigare gick i E dur. Han menade på att den skulle klinga mycket bättre i trumpetstämman samt att det var enklare för blåsare att läsa i en b-tonart istället för en #-tonart. Max hade tidigare spelat den första versionen i E-dur och han tyckte att det blev väldigt mycket bättre med den nya tonarten. När alla låtar gått genom Torbjörn kände jag mig trygg med att ta med låtarna till bandet.

Förebilder

Jag har några favoriter när det kommer till att skriva låtar i jazzgenren. Min musik skulle jag placera i ett modernare fack och det beror nog till största del av mina förebilder. Min absoluta favorit är gitarristen Kurt Rosenwinkel¹. Han har gjort en skiva som heter ”Deep song”² och den musiken tycker jag är obeskrivligt bra.

En annan favorit är gitarristen Jonathan Kreisberg³. Han har en skiva som heter ”The south of everywhere”⁴ som också har otroligt bra låtar.

Det jag tycker kännetecknar en bra låt är framför allt melodin och hur melodin framförs. Det gäller alla genrer, inte bara jazz. Om jag ska nämna några låtskrivare som inte är jazzkompositörer har jag

¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Kurt_Rosenwinkel

² Deep Song, Verve Records, (2005)

³ https://en.wikipedia.org/wiki/Jonathan_Kreisberg

⁴ The south of everywhere, Mel bay records, (2007)

fått inspiration av är det till exempel Simon and Garfunkel⁵, Elton John⁶, Steely Dan⁷ och Ted Gärdestad⁸.

Repetitionsprocess

Jag hade som mål att vara klar med låtarna innan vi skulle börja repetera med bandet. Tidigare har jag kommit med halvfärdiga låtar till första repet med tanken att testa olika låtidéer för att se hur jag vill ha det. Den strategin har dock inte haft den effekt jag eftersökt. För min del är det viktigt att jag känner mig klar med kompositionerna till första repet så jag inte behöver tänka på *vad* som ska spelas utan *hur* det ska spelas. Det är min uppgift som kompositör att bestämma innehållet i låtarna och det är inte kul för musikerna att repa något som är halvfärdigt. Sen tror jag att man sällan känner sig 100% klar med en låt innan första repet så det kommer mest troligt bli ändringar när man ser hur det funkar i gruppen men ju längre man kommit i processen desto mer tid sparar man på repet.

Två månader innan konsertdatumet bokade vi in repen med bandet. Eftersom vi var ganska många inblandade var det knepigt att hitta tider som passade alla. Jag ville ha minst fyra rep innan konserten och det var precis så vi fick ihop till det. Det rep jag kände var viktigast var det första repet. Första intrycket av bandet och av materialet är oerhört viktigt för att alla ska få en bra känsla och tycka att det ska bli ett kul projekt så jag la ner mycket tid och energi på att alla låtar skulle vara klara och att repet skulle flyta smidigt. Jag skickade ut det färdiga materialet några dagar innan första repet så att de som hade tid kunde kolla in sin stämna.

Rep 1

Första repet hade jag som mål att vi skulle spela igenom alla låtar och spela in det på en Zoom så jag kunde sitta hemma och lyssna i lugn och ro. Tyvärr kunde Anna inte komma men de låtar hon var med på spelade vi ändå. Repet kändes jättebra och alla tyckte det var bra och roliga låtar att spela. Vi noterade några små missar i notera och så bestämde vi hur låtformerna på alla låtar skulle vara. Just låtformer är svårt att veta vad som blir bäst i förhand då alla har personliga tankar utifrån sitt eget instrument så det blev ganska mycket ändringar. Jag tog med mig alla synpunkter, lyssnade på inspelningen och ändrade alla noter i datorn hemma.

Rep 2

Till rep 2 hade jag med mig nya noter till alla med tydligt utskrivna former. Med tydliga noter blir det färre frågor och man sparar viktig reptid. Jag spelade även in det här repet för att kunna lyssna på det igen med rätt form hemma. Nu var dessutom Anna med så bandet var fulltaligt vilket var jättekul.

Rep 3

Nu fokuserade vi på de svåra delarna och spelade ihop oss som band. Låtarna började sitta och vi kunde jobba på nyanser så som dynamik och frasering. Det kändes som ett givande rep och det flesta frågetecknen rätades ut.

Genrep

Genrepet hade vi dagen innan konserten. Vi började repet med att spela igenom några av de svåra passagera innan vi tog en paus och sedan spelade igenom alla låtar i den ordning vi skulle spela på konserten. Låtordningen bestämde vi tillsammans som grupp och vi skapade en naturlig blandning av låtarnas olika stil. Repet kändes kanon och jag kände mig lugn inför konserten. Senare på

⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/Simon_%26_Garfunkel

⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Elton_John

⁷ https://en.wikipedia.org/wiki/Steely_Dan

⁸ https://sv.wikipedia.org/wiki/Ted_Gärdestad

eftermiddagen ringde jag till Erik och skickade över inspelningar på några låtar så han skulle få en bild av musiken innan konserten. Jag gav honom även en kanallista över vilka instrument vi skulle ha så han kunde bestämma vilka mikrofoner han trodde skulle passa bäst.

Medmusiker

Valet av instrumenten i bandet kommer från det band jag hade på NSM 2015. Det bandet hade ingen pianist men då några av låtarna behövde piano tänkte jag att alla låtar kunde få det. Att ha med tre blåsare är också något jag tycker är kul. Just trumpet, trombon och saxofon bildar soundet av ett litet storband och det finns många möjligheter att skapa olika sounds beroende hur man kombinerar instrumenten. Jag gillar att jobba med bakgrundsstämmor så färre än tre blås ville jag inte ha. Om jag däremot skulle ha med fler än tre blåsare blir det färre solon per person vilket var något jag ville undvika.

Mina medmusiker har jag valt ut av två anledningar. Den ena aspekten är att jag vet att de skulle göra min musik rättvisa samt att de spelar fantastiskt bra. Den andra aspekten är att de är mina vänner och vi har otroligt roligt ihop. Den senare anledningen har helt klart varit viktigast i mitt beslut. Jag tycker det är superviktigt att alla personer i ett band känner sig bekväma och trygga och att man kan säga precis vad som helst utan att någon hugger emot. Jag tänker alltid på detta i andra band jag är med i och har många gånger upplevt resultatet av en dysfunktionell grupp.

De musiker jag valde till min konsert är:

Tom Olovsson – elbas/kontrabas

Johannes Jareteg – piano

Simon Löfstedt – elgitarr

Max Stark – trumpet

Samuel Muntlin – tenorsax

Filip Tunevi – trombon

Anna Berglund – sång

Resultat

Presentation

Melodin skrev jag tidigt i höstas men det tog lång tid innan jag kom på vad jag skulle använda den till. Jag fick inspiration till låten av en låt med Brian Blade – Fellowship som heter ”King's highway” där de spelar ett lugnt parti med enklare klanger. Min melodi som är åtta takter lång blev soulig med mycket attityd men den kändes för kort för att vara en färdig låt. Då bestämde jag mig för att låta den vara kort och spela den först på konserten och introducera bandet för publiken. Den blev ett starkt öppningsnummer och fick den effekt jag önskade.

Fellows

Den här låten skrev jag till min konsert på NSM 2015. A-delen består av en snäll och fin melodi som spelas av saxofon i 4/4 med ett sparsamt komp. I B-delen byter vi till 5/4 och ökar intensiteten med hela bandet. Jag är väldigt nöjd med kontrasten mellan A och B-delen, jag tycker de komplimenterar varandra bra. Solon spelas på samma delar som melodin och det finns mycket utrymme att forma stuket som solist.

Going home

Denna låt skrev jag också till NSM 2015. Det är en 3/4 med trumpetmelodi som har liknande uppbyggnad som Fellows, hela blåset kommer in i B-delen och fyller ut och skapar kontrast. Vi ändrade originalformen som vi hade på NSM och bestämde att ha gitarrsolot som avslutning på låten. Det var något vi kom fram till i gruppen när vi repade och det blev väldigt naturligt med att avsluta med ett ösigt gitarrsolo. Jag är särskilt nöjd med harmoniken i B-delen som jag tycker låter fräsch och spännande.

Magikerns hemlighet

Jag började med att skriva C-delen som jag direkt fick en refrängkänsla över. Jag hade svårt att ta den delen vidare och fick istället fokusera på att skapa en del som leder in till C-delen. Jag fick en idé om att testa göra en enkel melodi och en baslinje som sjönk i halva tonsteg. När jag hittade en bra linje mellan melodi och bas började jag experimentera med olika taktarter och lyckades skapa en blandning som lät spännande men samtidigt naturlig. När vi började repa kändes det självklart att låta dynamiken och intensiteten växa från början av låten fram till C-delen så det blev som ett långt crescendo. När då C-delen kommer bryter den av det mörka och mystiska med något starkt och tydligt.

Lost

Första delen på Lost är ett bra exempel på hur de olika delarna jag spelade in på telefonen kom till användning i ett senare skede. Jag skrev först B och C-delen men var inte riktigt nöjd med hur låten började. Jag lyssnade då igenom mina inspelningar på telefonen och hittade en kort och enkel melodi som jag tidigare inte fastnat för. Helt plötsligt kom den då till användning och passade perfekt in i början. Låten blev en stillsam och vemodig ballad med en text som kan tolkas på många olika sätt. Jag gillar verkligen Annas textförfattande då hon lämnar mycket till lyssnaren att bestämma värderingen i texten.

Constant change

Detta är nog den låt som gick snabbast att skriva. Jag fick en idé om att låta blåset agera kompektion och låta bas, gitarr och piano spela melodin på det. Jag började med att skriva ackorden som blåset spelar och sedan hittade jag på en melodi i övre basregistret som passade till. Det blev ett rakt och drivande groove med kantslag på fjärdedelarna och för att bryta av det fick det gå in i en harmoniskt enklare del som hade lite utav en andningsfunktion för temat. När jag började tänka på en solo-form så passade tempot utmärkt för att gå över i walking och swingfeel. Pianosolo blev givet och det stuket passade in bra eftersom det inte liknade något annat solo i de andra låtarna.

Room 331

Room 331 är sista låten jag skrev till NSM 2015. Den består av ett modalt synkoperat riff som går över i en B-del i swing som bryter av. Det är en relativt simpel låt men som är medryckande och kraftfull. Vi spelar den med distad gitarr och ordentligt ställ i trummor och bas. Titeln till låten syftar till en korridor på KMH där jag satt och skrev låtarna till NSM. Alla rummen i korridoren börjar på siffrorna 331 och jag har fått en speciell relation till just de övningsrummen efter alla timmar av slitsamt komponerande.

Svit till Linn

Sista låten är en svit som jag tillägnat min flickvän Linn. Från början bestod den endast av delarna med sång och allt eftersom hittade jag nya delar som passade in och tillslut blev det en svit. Formens översikt är:

A - Trumpet och pianointro

B - Trestämmigt interlude med komp

C - Vers med sång och komp

D - Refräng med sång och komp

E - Kort trestämmigt avslut på första delen av sviten

F - Trumpetsolo över basgång i Bm. Kompet spelar basgången unisont. Blåsbakgrunder byggs på allt eftersom

G - Trumpetkadens

H - Det trestämmiga interludet med komp inleder andra versen igen

I - Vers två med komp

J-N - Långt outro med en enkel melodi som höjs i små terser.

Konserten

Konsertdagen började med ett sms från Anna där hon berättade att hon tappat rösten och inte kunde sjunga. Jag höll mig förvånansvärt lugn och började direkt ringa runt och leta efter en ersättare och ganska snabbt fick jag tag på Cosima Lamberth som hade möjlighet att ställa upp. Jag skickade noter och inspelningar från senaste repet och vi bestämde att repa igenom låtarna på soundcheck kl 16.00. Repet gick jättebra och Cosima hade hunnit kolla in låtarna så allt kändes bra inför kvällen. Soundchecket gick i övrigt också bra, vi behövde plocka fram några monitorer till blås och piano då de hamnade en bit ifrån varandra och tillslut var alla nöjda med scenljudet. Vi placerade flygeln till vänster sett från publiken med locket helt öppet mot bandet och Johannes satt med ryggen mot publiken. Till höger om flygeln stod Tom och därefter jag. Till höger om mig stod Simon och framför Simon stod blåset på en rad. Den placeringen fungerade bra och det kändes som en bra förutsättning för samspelet i gruppen.

När det sedan blev dags att släppa in publiken i lilla salen fick jag meddelade att Max blivit magsjuk och att det var högst oklart om han kunde vara med och spela. Med publiken väntades utanför dörrarna försökte vi få tag på någon trumpetare som kunde hoppa in och spela. Jag fick tag på Michael Sjöqvist som kunde ställa upp men samtidigt fick jag klartecken från Max att han orkade med att genomföra konserten. Vi bestämde att Michael fick sitta stand by ifall Max behövde gå av scenen och tillslut kunde vi öppna dörrarna och börja konserten.

Tack vare dessa incidenter som tog mitt fulla fokus hade jag inte tid att reflektera över min egen insats under dagen och under konserten vilket gjorde att jag inte hann bli nervös alls. När vi väl var igång och spelade och jag såg att allt fungerade kunde jag bara njuta av att spela musik.

Framförandet av musiken gick jättebra. Alla spelade fantastiskt fint och scennärvaron var på topp. Den enda låten som inte blev perfekt var ”Constant change” som jag började spela alldeles för snabbt. Vi var tvungna att gradvis sänka tempot och i första B-delen hamnade vi rätt. Det var dock inte många i publiken som tänkte på det, det uppfattades mer som ett annorlunda arrangemang.

Efter konserten fick jag fina kommentarer om musiken och många tyckte att ljudet hade varit superbra. Lilla salen är inte en optimal lokal på många sätt och ljudet kan vara knepigt att få till men uppenbarligen lyckades skapa en bra gruppdynamik. Ett bra samspel mellan band och ljudtekniker är avgörande för hur resultatet blir och jag tycker att Erik Peterson skötte sig exemplariskt.

Studioinspelning

Den 21/3 hade vi en heldag i studion på skolan med hela bandet. Anna var frisk och kunde vara med vilket var väldigt roligt. Vi började rigga upp kl 09.00 och började spela in redan 10.30. Jag trodde innan att vi skulle hinna spela in max fem låtar men bandet presterade på topp och vi hann med att spela in alla åtta låtar. Vi tog ungefär tre tagningar per låt och hade då material som det skulle gå att klippa i om det behövdes. Jag är väldigt nöjd med resultatet och har bokat in tid för mixning i april. Tanken slog mig efter inspelningen att kanske göra en skiva av materialet då det blev så otroligt bra.

Slutreflektion

Ensembleledare

Min inställning och attityd som ensembleledare har formats genom åren som bandmedlem i andras projekt. Som medmusiker har man i första hand ansvar över sin egen insats och samspelet med alla andra i gruppen. Som bandleddare måste man ha koll på allas insatser och kunna komma med värderingar om det är något man vill ändra på. Om man dessutom är med och spelar själv blir det ytterligare ett moment att fokusera på så det gäller att man verkligen kan sin egen stämma riktigt bra.

Jag försöker vara öppen för alla synpunkter som dyker upp under repen och verkligen testa de olika förslagen innan jag bestämmer mig för hur jag vill ha det. Det gör att alla vågar säga till om de får en idé vilket alltid bidrar till något gott. Jag försöker också vara tydlig med all kommunikation med bandet för att undvika missförstånd samt ge ett professionellt intryck. Om man är övertydlig kommer det smitta av sig på de andra och risken för att något ska strula blir mindre. Jag har varit noga med att boka bra salar till repen och sett till att det finns notställ till alla innan repen börjat. Jag har även haft en plan för att skriva ut noter snabbt om det skulle visa sig att någon i bandet glömt att ta med, allt detta för att spara tid.

Som trummis är det vanligt att man spelar i många olika band och det är relativt ovanligt att leda en egen ensemble. Anledningen till det beror nog till stor del på att det inte faller en lika naturligt att skriva låtar eftersom man inte spelar ett ackord eller melodiinstrument. En annan aspekt kan vara att man som trummis ofta har en stor rytmisk koll men är sämre på harmonilära och då kan det kännas tungt att skriva musik på ett instrument man inte trakterar fullt ut.

Som vokalist till exempel förväntas det nästan av en att man ska skriva musik och ha ett eget band som man driver och att det ska uppta största delen av ens karriär som musiker. Detsamma gäller även de som spelar blåsinstrument och den grupp musiker som jag anser ha minst krav på sig att driva eget band är de klassiska kompinstrumenten som piano, gitarr, bas och trummor. De flesta band vill ha med en kompektion och man behöver då inte driva ett eget band, man får jobb ändå.

Om man aldrig har provat på hur det är att ha ansvaret som bandleddare är det lätt att man underskattar den rollen vilket jag själv har gjort. Det har varit en otroligt lärorik process och jag har fått en större inblick i hur jag själv ska uppträda och agera som medmusiker i framtiden.

Reflektion

Jag tänkte titta tillbaka på de visioner jag hade i början av arbetet gällande komponerandet.

- *Skapa en rutin där jag skriver musik ofta, gärna flera gånger i veckan. Med samma naturliga känsla som jag övar trummor vill jag att komponerandet ska kännas.*

Jag började i höstas med att sitta en kort stund varje dag vilket gav bra resultat ur två aspekter. Den ena är att jag fick snabbt ett stort material att hämta färdiga idéer eller inspiration ur vilket jag hade användning av under hela arbetet. Den andra aspekten är att jag efter några veckor kom in i ett flöde och hela grejen började kännas som en naturlig rutin. Det kändes väldigt skönt när jag väl kom till den

punkten, tiden innan var rätt jobbig när jag mycket hellre ville gå och öva trummor direkt. Det tog som sagt några veckor innan jag var helt avslappnad med situationen.

- *Skriva "förutsättningslöst" utan att värdera materialet direkt.*

Den här delen hade jag klart svårast med. Vissa dagar gick det väldigt bra och det var när jag var avslappnad och hade fullt fokus i nuet. Jag tänkte på precis det jag höll på med och inte vad som skulle ske om åtta takter eller hur resultatet skulle låta. De gånger jag var riktigt kritisk mot mig själv var när jag tänkte på vad andra skulle tycka om det eller då jag försökte tvinga mig själv att gå i en viss riktning. Allt flöt på otroligt mycket bättre när jag bara lyckades låta det hända och sedan värdera det vid ett senare tillfälle. Med andra ord så styrdes min kreativitet av hur mycket jag lyckades hålla fokus i nuet.

- *Återanvända delar av gamla låtar och försöka hitta bättre sätt att återanvända de på.*

Jag gick tillbaka till låtarna jag skrev till NSM 2014 och försökte hitta delar som jag kunde återanvända på ett bättre sätt eller i en annan kontext. Jag hittade då en del som passade perfekt in i slutet av "Svit till Linn". Det kändes jättekul att återanvända gamla delar då de har en fin historia i sig, lite som att sy pyjamasbyxor av ens gamla sängkläder man hade som liten.

När jag tittar tillbaka på hur jag såg på mig själv som musiker när jag började första året på KMH har mycket förändrats. Jag trodde då att jag skulle bli en bättre trummis och hade ingen tanke alls på att jag skulle börja skriva musik. Att jag nu har haft en egen konsert där alla i publiken kom för min skull känns väldigt stort. Näst steg i komponerandet skulle vara att testa skriva i en annan genre. Jag är väldigt intresserad av pop och rock och det skulle vara otroligt kul att starta ett sådant band. Rollen som bandleadare är ju densamma oavsett genre så jag kommer ha användning för allt jag lärt mig under denna period.

Jag har också lärt mig att inte se mina begränsningar som något negativt utan försöka se förbi det och istället fokusera på vad jag egentligen ska göra. En begränsning behöver inte vara något negativt utan det är en del av vem man är och likaså formar resultatet. Det gäller även mina begränsningar som trummis. Det kan vara otroligt svårt att acceptera att man har brister i ens huvudinstrument och sådana tankar kan sänka en till en lägre nivå än vad man egentligen befinner sig på. Om man istället fokuserar på resultatet och vart man vill nå så tror jag vägen dit blir rakare.

En annan aspekt är svårigheten att försöka acceptera att man är olika bra på olika områden som musiker. Om man är en duktig trummis kan man tycka att man borde vara en lika duktig låtskrivare. Det kan vara en orsak till att man lätt är väldigt kritisk mot sig själv när det kommer till att skriva musik. Man vill att kompositionerna ska återspegla ens musikalitet och man tror att en dålig låt kommer förknippas med en dålig musiker. Detta är något jag har varit tvungen att jobbat med under arbetet

Jag har nu planer på att färdigställa inspelningarna och därefter ta ett beslut om jag vill trycka en CD eller enbart ge ut den digitalt. Alla i bandet har sagt att de vill att jag ska fortsätta skriva musik och de är sugna att komma ut och spela live. Jag känner själv att det skulle vara jättekul och nu har jag fått ett material som jag kan skicka ut till festivaler och bokare. En annan tanke som slagit mig är att göra storbandsarrangemang på en eller flera av låtarna. Jag spelar trummor i Immanuel Big Band och de skulle säkert tycka det var roligt att spela mina låtar. Det kanske inte blir på en konsert men det är ett perfekt tillfälle för att testa och se hur det skulle låta på ett rep.

Slutord

När jag ser tillbaka på arbetet så känner jag mig framföra allt glad och tacksam över att allt gått bra och att jag har så fina vänner runt om mig. Jag vill tacka mitt band för en enastående prestation under hela processen, Erik Peterson för fint samarbete under konserten och i studion, Lisa Gudmundsson för filmning, Torbjörn Gulz för konstnärlig handledning samt Sven Berggren för handledning under den skriftliga reflektionen.